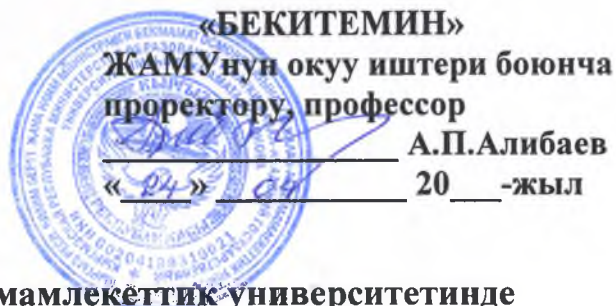

Жобо ЖАМУнун Окуу-усулдук
Кеңешинде каралып, бекитүүгө
сунушталган. Протокол № 8
« 23 » апрель 2020-жыл

Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинде видео сабактарды даярдоонун тартиби

1. Жалпы жоболор

1.1. Видео сабактарды даярдоонун тартиби Кыргыз Республикасынын санариптик трансформациялоонун программасын, ЖАМУнун стратегиялык өнүгүү планын ишке ашыруу жана окуу жайда санариптештирүүнү өнүктүрүү максатында иштелип чыкты.

1.2. Видео сабактар (видео лекция, практикалык видео сабак, лабораториялык видео сабак) окуу процессинде санариптик технологияны, анын продукциясын пайдалануу аркылуу дидактикалык принциптерди сактоо менен өтүлүүчү окутуунун дистанттык формасы.

1.3. Видео сабактар – сабактын бир фрагменти түрүндө же сабактын жалпы мазмунун ачып берген формада даярдалат. Санариптик технологиянын жардамы менен даярдалган видео сабактар аркылуу окуучу/студент тигил же бул маалыматты алат жана аны практикада колдонуу мүмкүндүгүнө ээ болот.

1.4. Видео сабактар окутулуп жаткан предметке болгон кызыгууну арттырат, аны терең өздөштүрүүгө мүмкүндүк түзөт.

1.5. Видео сабактар окуучу/студент сабакка катышпай калган учурда кайталап көрүү мүмкүндүгүн жаратат.

2. Видео сабактардын максаты жана ага коюлган талаптар

2.1. Видео сабактарды даярдоонун максаты

2.1.1. Видео сабактарды даярдоонун максаты - багыттар (адистиктер) боюнча негизги билим берүү программасынын жана окутуучулардын бекитилген жумушчу программасынын негизинде даярдалып, университеттеги аралыктан билим берүү процессинин сапатын тереңдетүү, профессордук-окутуучулук курамдын ишинин эффективдүүлүгүн жогорулатуу, окутуучуларга, студенттерге, сайттын башка колдонуучуларына аралыктан билим берүү, университеттин билим берүү порталын (avn.jagu.kg), сайттын видео сабактар менен толуктоо болуп эсептелет.

2.1.2. ЖАМУнун профессордук-окутуучулар курамы тарабынан даярдалган видео сабактар университеттин официалдуу сайтына, авн билим берүү порталына, китепкана маалымат борборунун электрондук китептер фондуна жана башка электрондук булактарга жайгаштырылат.

2.1.3. Авторлордун жаш курагы, жашаган жери, тандалган окутуунун тили чектелбейт.

2.2. Видео сабактарга коюлган талаптар

2.2.1. Видео сабакты түзүүдө сабактын баскычтарын (этаптарын) жана негизги түзүлүшүн так сактоо керек:

Киришүү бөлүгү: студенттерге берилүүчү окуу материалынын темасын жеткирүү, өздөштүрүлүүчү мазмун менен камсыз кылуу.

Негизги бөлүк: бул бөлүктө түшүндүрмө берилет, ага визуалдык материалдар, ар кандай схемалар, үлгүлөр, карталар, таблицалар ж.б. көрсөтүлүп, түшүндүрүү, бекемдөө жана системалаштыруу болот. Практикалык мисалдарды көрсөтүү менен коштолот.

Жыйынтыктоочу бөлүк: сабактын акырында кайрадан видео сабактын башкы учурларына кайрылуу зарыл (бул сабактын эң татаал бөлүгү, себеби студенттер менен кайтарым байланышты түзүүнүн бир жолу болуп саналат).

Видео сабакты түзүүдө негизинен аралаш метод колдонулат, аны оозеки жана иллюстрациялык деп атоого болот, анткени мугалимдин негизги куралы – бул видео сабактын техникалык мүмкүнчүлүктөрү менен берилген визуализация жана айкалышкан сөзү.

2.2.2. Өтүлүп жаткан видео сабактын темасы жумушчу программасына дал келүүсү, сабактын максатынын ачык, так жана даана коюлуусу, күтүлүүчү натыйжалардын (калыптандыруучу компетенциялардын) конкреттүү түрдө белгиленүүсү зарыл.

2.2.3. Видео сабакта субтитрлер милдеттүү: автордун аты-жөнү, кызмат орду, иштеген жери, ЖАМУнун веб-сайттын аталышы жана университеттин логотиби.

2.2.4. Видео сабактын узактыгы 10 минутага созулат, 10 минутага чейин болсо, анда ал сабактын фрагменти болуп саналат. Мында окутуучу ушул жобонун 2.1. пунктуна ылайык сабакты даярдап, өтүлүп жаткан теманын негизги мазмунун ачып берүүгө жетишүүсү зарыл.

Видео сабактын узактыгы 15-20 минута же андан көп убакытка созулган учурда талкууга коюлган бардык маселелердин мазмуну ачылып, күтүлүүчү натыйжага жетишүүсү зарыл.

2.2.5. Видео сабак түздөн-түз компьютердик программалар менен иштөөгө арналбашы керек. Сабак каалаган предметтен, видео лекция, слайд-фильм, практикум-сабак, интерактивдүү видео лекция, видео сабак же смарт-сабак, виртуалдык лаборатория сабагы, мастер-класс ж.б. түрүндө болушу мүмкүн. Видео сабак үчүн окутуучунун үстөлдө отурган же досканын жанында турган абалда сүрөткө же камерага алынуусу шарт. Титулдук баракчада берилген маалымат, сүрөт ж.б. предметтин же видео сабактын мазмунуна шайкеш келүүсү максатка ылайыктуу болот.

2.2.6. Видео сабакты максаттары жана милдеттери так аныкталган өзүнчө окуу эпизоддоруна бөлүштүрүү зарыл.

2.2.7. Ар кандай маалымат булактарын максаттуу колдонуу жана көрүүнүн бардык жабдууларын колдонуу: видео, анимация, сүрөт, таблицалар, диаграммалар ж.б.

2.2.8. Окуу материалын сапаттуу өздөштүрүлгөндүгүн баалоого чейин, баардык деңгээлдеги көзөмөлдөөнүн интерактивдүүлүгү болуусу шарт.

2.2.9. Видео сабакта көрсөтүлүп жаткан маалыматтарды, тесттерди форматтоо менен демонстрациялоо зарыл. Мында шрифттерди тандоо, тегиздеп жайгаштыруу ж.б. эске алуу керек.

2.3. Автор төмөнкүлөргө милдеттүү:

- видео сабак милдеттүү түрдө автордун өзүн тааныштыруусу менен башталат, андан кийин видео сабактын темасы, максаты, күтүлүүчү натыйжаларды коюлат;
- видео сабакта автор тарабынан үн коштоосу зарыл;
- колдонулган материалды сабактын планына ылайык көрсөтүүгө;
- сабактын материалдарын презентациялоо убактысы окутуучу тарабынан туура регламенттелишине;
- сабактын материалы бардык учурларда так логикалык ырааттуулукка ээ болуусуна;
- сабак учурунда окутуучу ар дайым белгилүү бир теманын үстүндө иштөөсүнө;
- бардык материалдар мүмкүн болушунча так көрсөтүлүүсүнө (графикалык, үн же анимация менен жабдылган жогорку сапаттагы билим берүүчү маалыматтарды колдонуу материалдарды өздөштүрүүсүн жогорулатат);
- татаал же түшүнүксүз материалды түшүндүрүп берүү үчүн колдонуучуга керектүү түшүндүрмөсү менен берүүгө;
- окутуучунун дикциясынын (же сүйлөөнүн) жеке темптерин тандоого;
- сабакта мугалимдик этиканы туура сактоого.

2.4. Төмөнкүлөргө тыюу салынат:

- видео сабакта окутуучу сабактын мазмунун түшүндүрүп жатканда обондуу ырлар, ырлары бар видео үн жолчолору менен коштолушуна;
- видео сабакта автордук үн коштоосуна гана жол берилет, башка адамдардын түшүндүрүүсүнө уруксат берилбейт;

2.5. Видео сабактарда кошумча материалдарды колдонуу тартиби:

- видео сабактарда теманын мазмунуна, предметтин өзгөчөлүгүнө жараша түрдүү видео, аудио жазууларды, сүрөттөрдү, таблицаларды, слайддарды колдонууга жол берилет;

- аудио, видео жазууларды ж.б. колдонууда окутуучунун комментарий берүүсү менен коштолуусу шарт.

3. Видео сабактарды даярдоонун ыкмалары жана формалары

3.1. Видео сабак эки түрдүү ыкма менен даярдалат.

Биринчиси: видео камеранын жардамы менен атайын жабдылган жайда даярдалат (бул үчүн атайын кесипкөй адистердин эмгеги талап кылынат).

Экинчиси: учурда кеңири колдонулган ыкма скринкаст. Screencast (англисче) – санариптик видео. Компьютер экранында чагылдырылган маалымат `videoscreecaptur` деп аталат (сөзмө-сөз “видео экранды тартуу” болуп саналат). Мында көбүнчө үн комментарийлери коштолот. Скринкасттарды түзүүдө видео камералар колдонулбайт, атайын программалардын негизинде даярдалат. Буларды даярдоо түрдүү мүмкүнчүлүккө ээ программалык каражаттар менен коштолот.

Видео сабактар 5 түрдүү формада даярдалат:

1. Лектордун видео жазуусу – кошумча окуу куралдарысыз мугалимдин жеке монологу же сөзү (мисалы: слайд, таблица сыяктуу окуу материалы жок).

2. Слайд-фильм - видео сабак сүрөттөрдү, видео роликтерди көрсөтүү менен коштолот, бул учурда видео ырааттуулугу негизги орунду ээлейт жана мугалимдин же диктордун экрандагы комментарийлери менен коштолот.
3. Практикалык сабак – бул видео сабакта мугалим интерактивдүү формада же доскада практикалык көнүгүүлөр менен тапшырмаларды чечүүнү көрсөтөт.
4. Интерактивдүү видео лекциялар жана видео сабактар же акылдуу (смарт) сабактар – мугалимдин монологу же сөзү слайддар, видео роликтер, видео фрагменттер, тапшырмалар менен коштолот, бир нече экранды пайдалануу принциби колдонулат (брифинг, вебинар, видео конференция, видео лекция, онлайн семинар, онлайн сабак ж.б.).
5. Виртуалдык – сабак-лаборатория – жабдылган лабораторияда жана атайын шаймандар (спецоборудование) менен тажрыйбалардын жүрүшүн чагылдырган видео сабак.

3.2. Видео сабактарды ПКнын экранынан даярдоо үчүн милдеттүү түрдө программалык каражаттарды сунуш кылууга мүмкүн эместигин эске алуу менен окутуучулардын жеке жөндөмдүүлүгүнө басым жасалат. Ошондой болсо да учурдагы активдүү колдонууга ээ программалардын сунуш кылабыз. Power Point презентация даярдоочу редакторду колдонуу менен дагы видео сабактар иштелип чыкса болот.

1. FastStone Capture
2. Экранная Камера
3. UVScreenCamera
4. Fraps
5. CamStudio
6. Bandicam
7. HyperCam
8. iSpring Free Cam
9. oCam Screen Recorder
10. Movavi Screen Capture ж.б.

3.3. Даярдалган видеосабактардын форматтарын да эске алуу керек. Эң негизгиси персоналдык компьютерлердин WINDOWS системасы үчүн AVI (курамында 4 типтеги маалымат видео, аудио, текст жана midi), ошондой эле бул контейнерге MPEG-1 ден MPEG-4 ар түрдүү форматтагы видеолор кирет. ПКдан сырткары смартфондорду да кошууга болот. MPEG-4 Интернетте, видеотелефонияда, электрондук маалыматтык басылмаларды ж.б. кенири колдонулган видео формат. WMV – цифралык видео формат, аудио-видео форматтагы маалыматтарды камтыйт, кенири колдонулат. Видеосабактардын форматын сактоо менен компьютерде, телефондордо ж.б. маалыматты таркатууда ыңгайлуулукту эске алууга болот.

Даярдагандар:

Алибаев А.П.

Токоева Г.С.

Айтикеев Н.

Термечикова А.